

Д. Г. Савчук,
кандидат економічних наук, доцент,
Державне бюро розслідувань
вул. Симона Петлюри, 15, м. Київ, 01032, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1860-848X>

ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ І ВИДИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ЯК ЄДИНОЇ СИСТЕМИ

Анотація. Оперативно-розшукова діяльність відіграє важливу роль у виконанні правоохоронними органами держави своїх функцій. Такий вид діяльності спрямований на ефективне запобігання кримінальним правопорушенням, вчасне їх виявлення та припинення, а також швидке та всебічне розслідування. Тому, зважаючи на суспільну значущість оперативно-розшукової діяльності, вона потребує значних ресурсів, що зумовлює необхідність відповідного державного фінансування, яке має бути чітко урегульоване законодавством. Проте сьогодні питання ресурсного забезпечення, зокрема фінансування оперативно-розшукової діяльності та інституту негласних слідчих (розшукових) дій (як втілення її основних змістових елементів у кримінальну процесуальну форму), не має належної регламентації та не було предметом наукових досліджень. Мета статті полягає в розробленні теоретичних основ ресурсного забезпечення оперативно-розшукової діяльності в частині формування понятійно-категоріального апарату щодо такого забезпечення. У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: системно-структурний, логіко-юридичний (догматичний) і порівняльно-правовий. Наукова новизна дослідження полягає в розкритті сутності ресурсного забезпечення оперативно-розшукової діяльності та негласних слідчих (розшукових) дій як єдиної системи. Крім того, проаналізовано норми законодавства України, практику їх застосування. За результатами дослідження визначено, що ресурсне забезпечення оперативно-розшукової діяльності (та її основних змістовних елементів, що знайшли втілення у кримінальному процесі у формі інституту негласних слідчих (розшукових) дій) є комплексом взаємопов'язаних організаційних, адміністративно-правових і законодавчих заходів, спрямованих на задоволення потреб оперативних підрозділів та органів досудового розслідування в матеріальних і нематеріальних цінностях (предметах, об'єктах), необхідних для виконання завдань оперативно-розшукової діяльності. Розкрито структуру ресурсного забезпечення оперативно-розшукової діяльності відповідно до видів ресурсів, що забезпечують її реалізацію.

Ключові слова: оперативні підрозділи; органи досудового розслідування; процесуальні дії; фінансування; матеріальне та нематеріальне забезпечення.

Вступ

Серед інститутів, що забезпечують здійснення державою правоохоронної, розвідувальної та контррозвідувальної функцій, оперативно-розшуковій діяльності (ОРД) та її основним змістовим елементам, що було втілено до кримінального провадження у формі негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД), належить особливе місце. Оперативно-розшукова діяльність в усіх своїх формах слугує захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, забезпечує невідворотність покарання за їх вчинення.

Оперативно-розшукова діяльність і негласні слідчі (розшукові) дії (як її змістовний аналог у межах кримінального провадження), що потребують ґрунтового забезпечення різноманітними ресурсами, через свою специфіку мають й особливі потреби, зумовлені необхідністю витрат: на залучення, підготовку та оплату послуг конфіденційних співробітників (негласного апарату), їх соціальний захист; придбання, технічне обслуго-

вування, ремонт спеціальних технічних засобів; забезпечення негласності (конспірації) проведення окремих оперативно-розшукових заходів (ОРЗ) і НСРД, збереження в таємниці функціональної належності приміщень, транспортних засобів тощо; створення несправжніх (імітаційних) і заздалегідь помічених (ідентифікованих) засобів; організацію проведення окремих ОРЗ і НСРД та ін. У регулюванні задоволення зазначених потреб, їх фінансуванні наявні численні правові та організаційні проблеми, тож на часі їх нагальне вирішення.

На наше переконання, теоретичним підґрунтям вирішення проблем має постати розуміння змісту та видів ресурсного забезпечення ОРД, а отже й НСРД. Проте питання ресурсного забезпечення ОРД та НСРД (на відміну від господарської діяльності у сферах охорони здоров'я, освіти, промисловості, сільського господарства, транспорту, торгівлі тощо) та його правового регулювання сучасні дослідники не висвітлювали.

Метою статті є розкриття сутності та структури ресурсного забезпечення ОРД і НСРД, формулювання поняття такого забезпечення та визначення його видів. Досягнення окресленої мети зумовлює необхідність виконання таких завдань: визначення змісту понять «ресурси» та «ресурсне забезпечення»; розкриття змісту ОРД та НСРД, що потребують ресурсного забезпечення; оцінювання положень законодавства України щодо ресурсного забезпечення ОРД загалом і НСРД зокрема.

Матеріали та методи

Основними матеріалами, використаними в дослідженні, стали положення законодавства України, а саме Кримінального процесуального кодексу України, законів України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Державне бюро розслідувань», «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України», «Про Бюро економічної безпеки України», «Про Національне антикорупційне бюро України» та ін. Зазначені нормативно-правові акти розглянуто в аспекті наявності норм щодо ресурсного забезпечення ОРД та НСРД, а виявлені норми досліджено в площині практики їх застосування. Заналізовано науковий доробок у сфері економіки та управління і визначено зміст понять «ресурси» та «ресурсне забезпечення». Здобуті результати застосовано в площині здійснення ОРД та проведення НСРД для формулювання відповідних дефініцій із використанням логіко-юридичного (догматичного) методу. Водночас види ресурсів, необхідних для здійснення ОРД та проведення НСРД, визначено через системний аналіз сучасних наукових класифікацій ресурсів у сукупності з практичною діяльністю оперативних підрозділів правоохоронних органів України.

Результати та обговорення

Як засвідчили наші попередні дослідження, ОРД становить спеціальний, самостійний вид державно-правової діяльності, спрямований на запобігання кримінальним правопорушенням, їх виявлення, документування та припинення, а також на встановлення місця перебування осіб, оголошених у розшук. Ця діяльність складається з елементарних діяльнісних актів (оперативно-розшукових заходів), які здебільшого за фактичним змістом тотожні НСРД та відрізняються від них юридичною формою. Водночас НСРД є окремим інститутом у межах кримінального провадження, одним з інструментів «збирання доказів». Проте на практиці ОРД та НСРД, що здійснюють ті самі суб'єкти, послуговуючись тотожними засобами та методами, є однаковими в площині методики, організації й тактики.

Досліджувані феномени, варто констатувати, близькі за змістом, зумовлюючи цілком слушні пропозиції сучасних науковців щодо повної інтеграції ОРД до кримінального провадження, як-от (Larkin, 2024, s. 45): «Реалізація завдань кримінального провадження потребує дієвих механізмів інтеграції оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування шляхом переходу першої у друге та їх взаємодоповнення, а також утілення результатів оперативно-розшукової діяльності, отриманих до початку кримінального провадження, у процесуальні докази. Перспективи в цьому напрямі вбачаються у відокремленні розшукової діяльності від розвідувальної та контррозвідувальної, а також набутті нею процесуального характеру в межах досудового розслідування». Зазначені пропозиції розглядаємо не лише як обґрунтовані, а й як перспективні. Тож розуміння ресурсного забезпечення будемо розкривати щодо ОРД та НСРД як єдиної системи.

Аналіз Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» засвідчує, що бракує прямих норм із ресурсного забезпечення, зокрема фінансування та матеріального забезпечення ОРД та НСРД. Те саме стосується законів України «Про Національну поліцію» та «Про Службу безпеки України».

Такі норми містять закони, які визначають правові основи організації та діяльності Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України та Бюро економічної безпеки України. Так згідно із ч. 4 ст. 17 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» у кошторисі Державного бюро розслідувань передбачено створення фонду для проведення оперативно-розшукових (негласних слідчих) дій. У кошторисі Національного антикорупційного бюро України створення фонду оперативно-розшукових (негласних слідчих) дій передбачено ч. 3 ст. 24 відповідного Закону України.

Проте ці норми не набули свого розвитку ні в названих, ні в інших законах і підзаконних нормативно-правових актах України. Не визначені питання й правових основ формування та використання коштів означених фондів, режим їхнього функціонування.

До того ж словосполученням «оперативно-розшукові (негласні слідчі) дії» послуговуються лише у двох зазначених нормативно-правових актах. Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» і КПК України таких дій не передбачено. Законодавець оперує термінами «оперативно-розшукові заходи» та «негласні слідчі (розшукові) дії».

Інші формулювання вжито у Законі України «Про Бюро економічної безпеки України». Згідно

з ч. 2 ст. 32 цього Закону «у кошторисі Бюро економічної безпеки України передбачається створення фонду витрат для здійснення оперативно-технічних та оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій». Такий підхід більш продуктивний, оскільки на відповідних термінах ґрунтується законодавець, урегульовуючи питання проведення ОРД та НСРД. Водночас усі питання функціонування зазначеного фонду (крім вказівки про його створення) лишилися поза увагою нормотворців.

Насамперед слід наголосити на непослідовності законодавця щодо необхідності створення фондів для фінансування негласної роботи лише окремих органів (Державного бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки України, Національного антикорупційного бюро України), тоді як більшу частину оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій проводять інші (Національна поліція України, Служба безпеки України).

Як убачається з аналізованих законодавчих норм, у відповідних законах ідеться саме про фінансування ОРД та НСРД. Безумовно, фінансування лежить в основі оперативно-розшукового та матеріально-технічного забезпечення. Водночас ресурсне забезпечення ОРД та НСРД є поняттям набагато ширшим за їх фінансування і потребує належного правового врегулювання. Проте терміни «ресурси» та «ресурсне забезпечення» у досліджених нормативно-правових актах не трапляються. Отже, постає потреба в розкритті їх змісту та аргументуванні доцільності імплементації до законодавства України.

У загальноживаному значенні, ресурси – це запаси чого-небудь, які можна використати в разі потреби (Busel (Uklad. i Holov. Red.), 2005, s. 1216). Це найбільш елементарне і лаконічне тлумачення фактично становить основу розуміння поняття «ресурси» авторами наукових праць, які його досліджували. Але самі по собі теоретичні визначення цього терміна суттєво різняться залежно від сфери діяльності та об'єкта, який потребує ресурсів.

Різні підходи до розуміння поняття ресурсів та їх видів демонструють наукові дослідження в галузі природничих наук та медицини, політології, державного управління та менеджменту підприємств, безпеки та оборони, економіки та фінансів, освіти, психології тощо. Проте об'єднує їх те, що об'єкт забезпечення завжди має соціальний характер, розуміючи окрему людину як соціальну істоту та зважаючи на різноманітні за чисельністю й підставами об'єднання людей (зокрема, сім'я, територіальна громада, громадська організація, колектив підприємства або його підрозділу, кор-

порація, держава, а також людство загалом). Водночас ресурси розглядають як засоби існування (виживання), забезпечення нормального функціонування, розвитку, виконання певних завдань та досягнення поставлених цілей. До прикладу, досліджуючи теоретичні аспекти зазначеного поняття крізь призму діяльності із забезпечення обороноздатності України, ресурсами вважають (Telehin, 2021, s. 59) «елементи економічної системи (матеріальної і нематеріальної форми), які потрібні суб'єкту для досягнення кінцевої мети (цілі), бажаного результату».

Тобто фактичним призначенням ресурсів є забезпечення в задоволенні певних потреб, а також ефективності певної діяльності. Аналіз сучасних наукових праць дає змогу виокремити чимало видів такої діяльності. Як приклад, це робота органів місцевого самоврядування (Bondarchuk, & Podenko, 2025); управління сферою охорони здоров'я (Shyshka, 2023); функціонування залізничного транспорту (Kondratenko et al., 2024); діяльність суб'єктів у сфері медіа (Bohatska, 2025); підготовка спеціалістів із кібербезпеки (Potii et al., 2021); забезпечення безпеки та оборони України (Telehin, 2021); господарська діяльність, зокрема підприємницька у найрізноманітніших сферах (Trusova et al., 2021; Abushov, 2022; Shashyna, & Nedzelskyi, 2023; Mazur et al., 2024; Harafonova et al., 2025; Suvorova, & Nazarko, 2025) тощо. А отже дослідження поняття та змісту ресурсів, необхідних для певної діяльності, є усталеною практикою, яку можна застосовувати і в площині ОРД та НСРД. До того ж об'єкт, який потребує ресурсів, буде соціальним – органи досудового розслідування, підрозділи детективів, оперативні підрозділи правоохоронних органів (тобто колективи, що створені для виконання завдань ОРД та НСРД і складаються з конкретних посадових осіб), а предметом ресурсного забезпечення – зазначені дії та діяльність загалом.

Різноманіття ресурсів, потрібних для широкого кола видів людської діяльності, зумовлює численні класифікації за великою кількістю підстав. Їх поділяють на матеріальні та нематеріальні, первинні та вторинні; природно-сировинні, майнові та інфраструктурні тощо.

Як слушно зауважують у науковій літературі (Telehin, 2021, s. 59), класифікації ресурсів у різних системах управління (менеджменту) більшою мірою подібні між собою, що може свідчити про спільну природу видів ресурсів. Але спостерігається нечіткість у визначеннях видів ресурсів, непослідовність, безсистемність. Класифікація ресурсів, їх пріоритетність і порядок використання залежать від розуміння призначення ресурсу, кінцевої мети його застосування, рівня прийняття

рішень, умов їх реалізації. Відповідно виникає неоднозначність у використанні понятійного апарату, потребуючи фахового упорядкування підходів, зокрема й на нормативно-правовому рівні.

Не вдаючись до наукових дискусій з такого приводу, зазначимо, що достатньо обґрунтовано та зручною для використання в цьому дослідженні видається загальна класифікація ресурсів, на яку спираються фахівці (Tkach, & Malanchuk, 2017): матеріальні, людські, фінансові, інформаційні та часові.

Фактично цей підхід розмежує ресурси на матеріальні та нематеріальні, з чим цілком можна погодитися.

Матеріальні ресурси умовно поділяють за ознаками на природно-сировинні, майнові та інфраструктурні. Природно-сировинні ресурси під час економічних досліджень прийнято розглядати за природною (ознака походження) і за економічною (ознака використання за призначенням) ознаками. Майнові ресурси поділяють за ознакою власності на державні, комунальні та приватні. Інфраструктурними вважають ресурси виробничої, управлінської, ринкової, соціальної та екологічної інфраструктури залежно від тих сфер діяльності, які вони обслуговують (Tkach, & Malanchuk, 2017). Більш детально вдаватися до цих класифікацій убачається недоцільним через те, що вони розроблялися в межах досліджень, пов'язаних із господарською діяльністю підприємств, і їх некоректно застосовувати щодо здійснення ОРД та проведення НСРД. Для цієї мети потрібна власна класифікація, яка зважає на специфіку предмета дослідження.

Серед матеріальних ресурсів ОРД та НСРД за критерієм призначення слід вирізняти основні (оперативні) та інфраструктурні. Під оперативними матеріальними ресурсами варто розуміти всі ті об'єкти і предмети матеріального світу, які безпосередньо використовують під час здійснення ОРД і проведення НСРД. До них належить: оперативна техніка (зокрема й оперативний автотранспорт, спеціальні технічні засоби одержання інформації, засоби penetрації, технічні засоби маскування, безпілотні літальні апарати тощо); будівлі (приміщення), що використовуються в оперативних цілях; засоби маскування; заздалегідь помічені (ідентифіковані) та несправжні (імітаційні) засоби.

Під інфраструктурними ресурсами ОРД та НСРД слід розуміти ті об'єкти і предмети матеріального світу, які лише забезпечують функціонування систем ОРД та НСРД. Це, зокрема, будівлі (приміщення) для розміщення особового складу суб'єктів ОРД та НСРД, гаражі для розміщення оперативного та іншого автотранспорту, ремонтні майстерні, сховища для спеціальної техніки,

обладнання зв'язку, меблі, комп'ютерна техніка, транспортні засоби, які не використовують в оперативній роботі, тощо.

За критерієм конспірації слід розрізняти гласні (застосовують відкрито) і негласні (застосовують приховано) матеріальні ресурси.

За критерієм власності серед матеріальних ресурсів, що використовують для здійснення ОРД та проведення НСРД, доцільно виокремити державне (майно, що перебуває на балансі відповідного правоохоронного органу або його підрозділів) та інше, зокрема й орендоване або в інший спосіб отримане в користування органом досудового розслідування, оперативним підрозділом або підрозділом детективів, майно (відповідно до п. 16 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативним підрозділам надане право використовувати за згодою адміністрації службові приміщення, транспортні засоби та інше майно підприємств, установ, організацій, а так само за згодою осіб – житло, інші приміщення, транспортні засоби і майно, які їм належать).

Розробляючи класифікацію матеріальних ресурсів ОРД та НСРД, слід акцентувати, що суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», можуть створювати та використовувати заздалегідь ідентифіковані (помічені) або несправжні (імітаційні) засоби згідно з положеннями ст. 273 КПК України. Крім того, ч. 1 зазначеної норми кримінального процесуального закону передбачено, що за рішенням керівника органу досудового розслідування, прокурора під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій можуть бути використані заздалегідь ідентифіковані (помічені) або несправжні (імітаційні) засоби. З цією метою допускається виготовлення та використання спеціально виготовлених речей і документів, створення та використання спеціально утворених підприємств, установ, організацій.

Тобто спеціально утворені підприємства можуть володіти майном, транспортними засобами, засобами виробництва, можуть мати власну інфраструктуру, а їх діяльність може давати прибуток. Водночас постає комплекс проблемних питань, неурегульованих законом, вирішення яких потребує окремого дослідження.

Матеріальні ресурси, необхідні для здійснення ОРД та проведення НСРД, щільно пов'язані з іншими видами ресурсів, зокрема фінансовими, що, становлячи специфічний вид, посідають особливе місце і виконують надзвичайно важливу роль, адже вони дають змогу в короткий термін перетворюватися на будь-який інший вид ресурсів і забезпечувати їхній кругообіг (Nechyporenko, & Rybalkina, 2020, s. 6).

Специфіка фінансових ресурсів полягає, слушно зауважують фахівці (Yaremenko, & Salmapov, 2018, s. 158), у тому, що вони завжди постають у грошовій формі, мають розподільний характер і відбивають формування й використання різноманітних видів прибутків і нагромаджень суб'єктів господарської діяльності сфери матеріального виробництва, держави й учасників невиробничої сфери. Тобто фінансові ресурси за формою – гроші, які постають мірилом цінності інших видів ресурсів, а за змістом – інструмент, що забезпечує придбання та подальше використання (експлуатацію) цих ресурсів.

Чітко окресливши зв'язок фінансових ресурсів з іншими їх видами в межах широковживаної категорії «економічні ресурси», фахівець (Mykhailovska, 2021, s. 25) наголошує, що ресурси можна розглядати як економічні, якщо вони забезпечують майбутній економічний ефект у результаті господарської діяльності, за таких умов: ресурси є грошовими коштами або легко можуть перетворюватися на грошові кошти; ресурси є товарами, які передбачається продати й отримати за них грошові кошти; ресурси використовуватимуться в майбутній господарській діяльності, яка приведе до надходження грошових коштів.

Такий підхід цілком прийнятний для підприємницької діяльності, спрямованої на одержання прибутку. Але ОРД та НСРД – неприбуткові види діяльності в межах правоохоронної функції держави. Вони становлять виняткову компетенцією державних органів і фінансуються з державного бюджету. Тому фінансові ресурси є базовим універсальним засобом, через який органи досудового розслідування, оперативні підрозділи та підрозділи детективів забезпечуються іншими видами ресурсів. Це не виключає прямого використання фінансових ресурсів цими утвореннями, зокрема в разі проведення контролю за вчиненням злочину у формі контрольованої та оперативної закупки, а також спеціального слідчого експерименту.

Окремий вид становлять і людські (кадрові, трудові, демографічні) ресурси, які, слушно вважають, ґрунтуючись на гуманістичних позиціях (Abushov, 2022, s. 4), «сукупністю знань, практичних навичок і творчих здібностей персоналу підприємства, які втрачаються після звільнення співробітника. Сюди також відносяться моральні цінності, культура праці, знання і вміння, досвід, професійна кваліфікація персоналу, освіта, творчі, управлінські, підприємницькі здібності, компетенції». Тобто людину, зокрема в контексті ресурсного забезпечення певної діяльності, розглядають (Pisotskyi, & Horianska, 2023, s. 20) як соціально зумовлену систему психічних якостей індивіда, яка формується і виявляється в пред-

метній діяльності та спілкуванні (особистість). Наразі вона є центральною категорією, навколо якої концентруються дослідження актуальних проблем становлення та функціонування психіки.

Поза тим, сучасні дослідники вивчають психологічні ресурси особистості (Denysenko et al., 2022; Moroz, L., 2024, Kviton 19; Reutska, 2024, Kviton 19). Особливе місце серед них посідають інтелектуальні ресурси особистості, які відіграють важливу роль у здійсненні ОРД та проведенні НСРД.

Такі ресурси, здебільшого становлячи предмет психологічних досліджень, не вивчають у межах юридичних та економічних наук. Водночас вони є важливим складником забезпечення ОРД та НСРД професійними, психологічно стійкими кадрами. Адже професійно важливі психологічні якості слідчих, детективів і працівників оперативних підрозділів набувають ваги в процесі виконання завдань ОРД та НСРД. Такі якості формуються під час професійної, психологічної та службової підготовки, що потребує проведення відповідних наукових досліджень та якісної організації освітнього процесу в спеціалізованих закладах освіти.

Належний рівень професійних знань, умінь і навичок у суб'єктів ОРД та НСРД має охоплювати не лише питання психології, а й юриспруденції, криміналістики, спеціальної техніки, оперативно-розшукової тактики та інших аспектів. Тому на часі ефективна система професійної освіти, що передбачає базову вищу освіту, підвищення кваліфікації та службову підготовку. Така система потребує й належного фінансування.

Зв'язок фінансових та людських ресурсів у площині ОРД та НСРД має багато інших аспектів, як-от оплата праці (грошове забезпечення) шатних працівників, їх соціальний захист, витрати на відрядження, компенсації в разі травмування та загибелі тощо.

Зауважимо, що відповідно до п. 13 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативні підрозділи можуть мати позаштатних негласних працівників, а на підставі п. 14 цієї норми – використовувати конфіденційне співробітництво згідно з положеннями ст. 275 КПК України. Інститут конфіденційного співробітництва є невід'ємним складником ОРД та НСРД, а негласні позаштатні працівники становлять його основу. Їх також слід відносити до людських ресурсів таких видів діяльності, але не можна вважати кадровими. Адже кадри, у загальноживаному значенні, – це основний склад працівників якої-небудь організації, підприємства, установи тощо (Busel (Uklad. i Holov. Red.), 2005, s. 513). Конфіденційні співробітники не належать до основного складу оперативних підрозділів. Але в теорії ОРД їх, поряд зі штатними працівниками,

відносять до категорії «сили оперативно-розшукової діяльності» (Davydiuk, 2018), що ми всебічно підтримуємо. Тож негласні співробітники є складником людських ресурсів ОРД та НСРД, і їх також необхідно підбирати й навчати.

Якість функціонування інституту негласного співробітництва залежить від узгодженості фінансування з його реальними потребами.

До нематеріальних ресурсів, необхідних для здійснення ОРД та проведення НСРД, належать інформаційні. Під інформаційним ресурсом у теорії державного управління розуміють (Moroz, V., 2020, s. 7) «системну єдність впорядкованої у межах певного носія (сховища, місця розташування тощо) інформації (знань) з середовищем її формування, накопичення та розвитку, а також засобами та технологіями її зберігання, використання та передачі. До системи інформаційного ресурсу також входять організаційні структури з його обслуговування та механізми захисту інформації від некоректного доступу до неї. Інформаційний ресурс, як правило, належить конкретному суб'єкту, має свою цінність для користувачів (споживчу вартість) та не є вичерпаним за своїм обсягом. Динаміка розвитку інформаційного ресурсу залежить від його здатності задовольняти мінливі потреби користувачів».

Інформаційні ресурси посідають особливе місце в забезпеченні ОРД та НСРД. Ці ресурси дають змогу максимально ефективно та безпечно проводити ОРЗ та НСРД, уникати зайвих ризиків, проводити кримінальний аналіз. Вони створюються та накопичуються в різних формах, найактуальнішою з яких є автоматизовані інформаційні системи, створення та використання яких передбачено п. 18 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Проблемам інформаційно-аналітичного забезпечення ОРД сучасні дослідники приділили чимало уваги (Overchenko, 2024; Biletskyi, 2025; Stepanov, 2025).

Проте, з нашого погляду, інформаційне забезпечення та аналітична робота ОРД та НСРД – тісно пов'язані, але не тотожні. Інформаційне забезпечення являє собою комплекс заходів організаційного характеру, що здійснюються спеціально призначені особи оперативних підрозділів (окремі управління, відділи, сектори та штатні одиниці) з метою ефективного використання всіх можливих інформаційних ресурсів у процесі виконання завдань ОРД та НСРД. Аналітична робота як складник такої діяльності полягає в комплексі інтелектуальних операцій з усіма фактичними даними, зібраними в процесі ОРД та НСРД, а також з даними, одержаними в процесі інформаційного забезпечення цих видів діяльності. Мета аналітичної роботи збігається з метою ОРД та криміналь-

ного провадження. Завданнями цієї роботи, крім тих, що безпосередньо спрямовані на досягнення мети ОРД і кримінального провадження, є й такі, що опосередковано сприяють досягненню мети через прогнозування, планування і контроль. На відміну від спеціально уповноважених суб'єктів інформаційного забезпечення, аналітична робота покладається на кожний оперативний підрозділ, орган досудового розслідування, підрозділ детективів та кожного працівника.

Тоді як аналітична робота охоплюється змістом ОРД та НСРД, інформаційні ресурси одночасно є і сировиною (ресурсом), і результатом їх здійснення.

До змісту інформаційного забезпечення ОРД та НСРД варто відносити такі дії, як:

1) накопичення інформації, одержаної оперативними підрозділами в процесі виконання покладених на них функцій;

2) організація доступу цих підрозділів до інших інформаційних ресурсів;

3) організація ефективного використання всіх інформаційних ресурсів для виконання завдань ОРД та кримінального провадження (створення баз і банків даних, інформаційно-пошукових систем, їх інтеграція, забезпечення їх функціонування та доступу до них працівників оперативних підрозділів).

Аналітичну ж роботу слід розглядати як безпосереднє використання наявної інформації для виконання завдань ОРД та кримінального провадження. Основним ресурсом її здійснення є інтелектуальний потенціал і професіоналізм людини-аналітика, тобто особистісні якості відповідної особи, яку віднесено нами до структури кадрових ресурсів.

Водночас в аналітичній роботі використовують сучасне програмне забезпечення, розроблення та адаптування якого до потреб ОРД та НСРД доволі наукомістке та потребує залучення фінансових ресурсів. Сьогодні активно розробляють (Zachek et al., 2023; Makarenko, & Kyselov, 2024; Koval et al., 2025) питання використання штучного інтелекту у кримінальному аналізі.

Як убачається з викладеного, забезпечення ОРД та НСРД інформаційними ресурсами щільно пов'язане з наявністю відповідних кадрових, фінансових і матеріальних ресурсів. Адже для функціонування автоматизованих інформаційних систем потрібні відповідні технології, програмне забезпечення, спеціалісти з їх використання, а також грошові кошти на забезпечення інформаційного процесу.

До нематеріальних ресурсів окремі дослідники (Abushov, 2022) відносять і час – специфічний вид ресурсу. Його не купиш, не відновиш, не

заощадиш і не повернеш. Проте його можна конвертувати у виконання поставлених завдань, здобуття бажаних результатів.

Дослідники часу як ресурсу, серед іншого, ґрунтуються на тому, що він є обмеженим і кожен володіє ним в однаковій кількості. Це твердження повністю справедливе з позиції розроблення основ тайм-менеджменту (Boryshkevych et al., 2020; Dunda et al., 2022; Cherevko et al., 2024; Tkachuk, 2024). Проте щодо ОРД та НСРД, де є процесуальні строки, строки проведення конкретних заходів і дій, строки ведення оперативно-розшукових справ, означене твердження справедливе тільки щодо обмеженості часу. Слідчі, детективи та працівники оперативних підрозділів, вживаючи ОРЗ та НСРД, здебільшого можуть скористатися часом, що тільки і певною мірою визначатиме слідчий суддя, який розглядає клопотання про їх проведення. Оперативну розробку здійснюють лише в строки, передбачені ст. 9¹ Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Ці строки можуть продовжувати компетентні суб'єкти, визначені КПК України та Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність». Проте в кожному кримінальному провадженні, у кожній оперативно-розшуковій справі, щодо кожного об'єкта вони індивідуальні. Прямої залежності витраченого часу з рівнем фінансових витрат не вбачається. Проте непрямий зв'язок є. Так, до прикладу, що довше триває НСРД візуальне спостереження за особою, порядок проведення якої визначений ст. 269 КПК України, то більше фінансових ресурсів піде на закупівлю пально-мастильних матеріалів, витрати на відрядження оперативних працівників тощо.

Безумовно, не можна вжити певних організаційних чи фінансових заходів, аби збільшити кількість чи створити резерв часу. Проте юридична можливість процесуально продовжити відповідні строки свідчить, що на час потрібно зважати як на ресурс у системі забезпечення ОРД та НСРД.

Із терміном «ресурси» дослідники пов'язують термін «ресурсне забезпечення», розглядаючи (Berdar, 2020, s. 32) сутність ресурсного забезпечення через змістовні характеристики, як-от:

1) сукупність певних видів ресурсів, що беруть безпосередню участь у процесах розвитку підприємства;

2) можливість підприємства забезпечити свою діяльність необхідною кількістю та набором ресурсів для досягнення позитивного економічного ефекту в певний момент часу;

3) процес пошуку, залучення та використання різних видів ресурсів;

4) система державних заходів, спрямованих на створення матеріальних, правових, інститу-

ційних умов перетворення елементів ресурсного простору на засоби досягнення цілей.

А втім, така думка вбачається дискусійною. Адже поняття «ресурсна забезпеченість» та «ресурсне забезпечення» не взаємозамінні, і навіть більше – перше становить результат другого. У наведеному переліку перші два пункти категоріально відповідають саме забезпеченості, оскільки мають в основі відповідні терміни (сукупність ресурсів і можливість забезпечення ними), тоді як останні два пункти завдяки використанню термінів «процес» та «система заходів» категоріально відбивають саме діяльність, спрямовану на досягнення стану забезпеченості. Така діяльність і є забезпеченням.

Ґрунтуючись на зазначеному, слушною постає позиція дослідників (e.g., Abushov, 2022), які термін «ресурсне забезпечення» пов'язують із діяльністю менеджменту підприємства щодо забезпечення господарської діяльності всіма видами необхідних ресурсів з огляду на наявність, стан і потребу в них.

Застосовуючи це положення в площині ОРД і НСРД, слід зважати на те, що йдеться про види державно-правової діяльності, які становлять виняткову компетенцію уповноважених законом суб'єктів, що є підрозділами правоохоронних органів. Згідно зі ст. 19 Конституції України ці суб'єкти зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України. Тобто керівники цих суб'єктів і керівники відповідних правоохоронних органів мають організовувати ресурсне забезпечення ОРД і НСРД, використовуючи свої адміністративно-управлінські повноваження, ґрунтуючись на нормах законодавства. Проте сьогодні в правовому регулюванні ресурсного забезпечення ОРД і НСРД уповноважених суб'єктів наявні численні прогалини та колізії.

Висновки

Під ресурсним забезпеченням ОРД і НСРД слід розуміти систему заходів адміністративно-правового, організаційного та процесуального характеру, спрямованих на максимальне задоволення потреб уповноважених законом суб'єктів у матеріальних і нематеріальних цінностях, що необхідні для виконання ними завдань. Ресурсне забезпечення ОРД та НСРД можна класифікувати відповідно до видів ресурсів, необхідних для здійснення цих видів діяльності, серед яких вирізняються матеріальні та нематеріальні. До матеріальних належать основні (оперативні) та інфраструктурні.

Під основним (оперативним) матеріальним забезпеченням ОРД та НСРД слід розуміти забезпечення їх суб'єктів тими об'єктами і предметами матеріального світу, які безпосередньо

використовують під час здійснення ОРД та проведення НСРД. Під інфраструктурним матеріальним забезпеченням ОРД та НСРД – забезпечення уповноважених суб'єктів тими об'єктами і предметами матеріального світу, які лише забезпечують функціонування систем ОРД та НСРД. До нематеріального ресурсного забезпечення ОРД та НСРД відносимо: фінансове, інформаційне, а також забезпечення людськими ресурсами та часом. Забезпечення ОРД та НСРД людськими ресурсами розмежовуємо на кадрове забезпечення та забезпечення конфіденційними співробітниками (позаштатними працівниками). Кадрове забезпечення ОРД та НСРД полягає в підборі, підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації фахівців із проведення ОРД та НСРД, а також в їх розстановці. Забезпечення ОРД та НСРД конфіденційними співробітниками полягає в підборі, підготовці та розстановці позаштатних, зокрема негласних працівників. Таке забезпечення є похідним від кадрового, оскільки підбір, навчання та розстановку конфіденційних співробітників здійснюють штатні працівники оперативних підрозділів. Фінансове забезпечення ОРД та НСРД полягає у виділенні державою уповноваженим суб'єктам грошових коштів на оплату праці, відрядження, соціальний захист та компенсації їх штатним та позаштатним працівникам, а також на придбання матеріальних ресурсів, оплату кадрового та інформаційного забезпечення ОРД та НСРД. Інформаційне забезпечення ОРД та НСРД – це система заходів організаційного характеру, що здійснюється спеціально призначеними особами та підрозділами правоохоронних органів із метою ефективного використання всіх можливих інформаційних ресурсів у процесі виконання покладених на них завдань. У межах досягнення цієї

мети мають бути виконанні такі завдання: а) накопичення та систематизація інформації, одержаної оперативними підрозділами в процесі виконання покладених на них функцій; б) організація безперешкодного доступу цих підрозділів до інших інформаційних ресурсів (публічно доступної інформації та інформації з обмеженим доступом інших державних органів, а також підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності); в) організація консолідації та використання зазначених інформаційних ресурсів. Інструментальними засобами інформаційного забезпечення ОРД та НСРД є створення та використання баз і банків даних, інформаційно-пошукових систем, алгоритмів пошуку публічно доступної інформації та налагодження правових механізмів доступу до інформаційних ресурсів інших державних органів, а також підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності. Забезпечення часом ОРД та НСРД полягає в системі процесуальних дій із продовження строків ведення оперативно-розшукових справ, строків досудового розслідування, строків проведення окремих оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій.

Регламентація ресурсного забезпечення ОРД та НСРД потребує удосконалення правового регулювання на законодавчому рівні та на рівні підзаконних нормативно-правових актів, що зумовлює перспективи подальших наукових досліджень обраного напрямку.

Подяки

Немає.

Конфлікт інтересів

Немає.

References

- [1] Abushov, T. (2022). Sutnist ta zmist nematerialnykh resursiv suchasnoho pidpriemstva [He essence and content of the intangible resources of the modern enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (46) [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-45>
- [2] Berdar, M. M. (2020). Upravlinnia resursnym zabezpechenniam pidpriemstva u suchasnykh umovakh [Management of the resource support enterprise activity in modern conditions]. *Intelekt XXI*, (1), 31–36 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2020-1.5>
- [3] Biletskyi, V. (2025). Perspektyvy informatsiino-analitychnoho zabezpechennia operatyvno-rozshukovoi diialnosti v Ukraini. *Naukovyi visnyk Dniprovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, (3), 224–230 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-3-224-230>
- [4] Bohatska, N. M. (2025). Resursne zabezpechennia diialnosti subiektiv u sferi media [Resource providing the activities of the subjects in the field of media]. *Efektivna ekonomika*, (3) [in Ukrainian]. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.29>
- [5] Bondarchuk, N. V., & Podenko, O. O. (2025). Resursne zabezpechennia mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: stan, problemy, perspektyvy [Resource provision of local self-government in Ukraine: status, problems, prospects]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii. Seriya: Upravlinnia ta administruvannia*, 6(46), 23–33 [in Ukrainian]. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6\(46\)-23-33](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6(46)-23-33)
- [6] Boryshkevych, I. I., Zhuk, O. I., & Piatnychuk, I. I. (2020). Vykorystannia osnovnykh instrumentiv taim-menedzhmentu zadlia pidvyshchennia osobystoi efektyvnosti [Using basic time management tools to increase personal efficiency]. *Efektivna ekonomika*, (5) [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.5.60>

- [7] Busel, V. T. (Uklad. i Holov. Red.). (2005). *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy*. Kyiv; Irpin: Perun [in Ukrainian].
- [8] Cherevko, O., Nazarenko, S., & Pryimak, K. (2024). Taim-menedzhment yak instrument pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia robochoho chasu v umovakh suchasnoho biznesu [Time management as a tool for increasing the efficiency of using working time in the conditions of modern business]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (68) [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-54>
- [9] Davydiuk, V. M. (2018). Syly operatyvno-rozshukovoi diialnosti pidrozdiliv Natsionalnoi politsii: zmist poniattia [The forces of operational and investigative activities of the units of the National police: the content of the concept]. *Naukovo-informatsiinyi visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho. Serii: Pravo*, 6(18), 71–77 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2018.6.18.71-77>
- [10] Denysenko, Ye. V., Penkova, N. Ye., & Medvedieva, O. V. (2022). Psykholohichni resursy osobystosti v umovakh zhyttievoi kryzy [Psychological resources of the personality in life crisis conditions]. *Habitus*, (42), 142–146 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2022.42.24>
- [11] Dunda, S., Rybachuk-Yarova, T., & Tiukha, I. (2022). Taim-menedzhment yak napriam pidvyshchennia efektyvnosti operatsiinoi stratehii pidpriemstva [Time management as a direction of increase of the efficiency of the enterprises operational strategy]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (42) [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-68>
- [12] Harafonova, O., Yankovoi, R., & Dvornyk, I. (2025). Resursne zabezpechennia v systemi ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva: vyklyky suchasnoho hlobalnoho bezpekovooho seredovyshcha ta ekonomichnykh konfliktiv [Resource provision in the enterprises economic security system: challenges of the modern global security environment and economic conflicts]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 338(1), 35–42 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-4>
- [13] Kondratenko, N., Dohadina, V., & Troian, V. (2024). Resursne zabezpechennia systemy upravlinnia yakistiu posluh pidpriemstv zaliznychnoho transportu [Resource assurance of the quality management system of services of rail transport enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 59 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-104>
- [14] Koval, Ye., Koval, A., Kosheliev, M., & Kyselov, A. (2025). Vykorystannia shtuchnoho intelektu u kryminalnomu analizi. *UNIVERSUM*, (1), 507–512 [in Ukrainian].
- [15] Lapkin, A. V. (2024). Znachennia operatyvno-rozshukovoi diialnosti dlia realizatsii zavdan kryminalnoho provadzhennia [The value of operative investigative activity for the implementation of the tasks of criminal proceedings]. *Ukrainska politseistyka: teoriia, zakonodavstvo, praktyka*, 4(2), 42–47 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-2-4-9>
- [16] Makarenko, V., & Kyselov, A. (2024). Intehruvannia systemy shtuchnoho intelektu v kryminalnyi analiz. *Hraal nauky*, (35), 102–106 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.01.2024.017>
- [17] Mazur, O., Mazur, D., & Betlinskyi, O. (2024). Ekonomichna sutnist ta sklad resursnoho potentsialu pidpriemstva [Economic essence and composition of the resource potential of the enterprise]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, 334(5), 14–19 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-2>
- [18] Moroz, L. I. (2024, Kviten 19). Resursna baza protydii profesiinomu vyhoranniu osobystosti. U *Sotsialno-psykholohichni resursy osobystosti v ekstremalnykh umovakh: materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf.*, Kyiv (s. 31–35). Lviv; Torun: Liha-Pres [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-393-7-7>
- [19] Moroz, V. M. (2020). Informatsiinyi resurs yak ob'ekt derzhavnogo upravlinnia: zmist, pryntsyipy ta kharakterystyka systemy [Information resource as an object of public administration: content, principles and characteristics of the system]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, (1) [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.1.1>
- [20] Mykhailovska, O. V. (2021). Sutnist katehorii «resursy»: teoretychni ta praktychni aspekty [The essence of the category “resources”: theoretical and practical aspects]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia*, (2), 23–27 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue2-2021-4>
- [21] Nechyporenko, A. V., & Rybalkina, A. O. (2020). Teoretychni aspekty formuvannia ta vykorystannia finansovykh resursiv pidpriemstva. *Efektyvna ekonomika*, (11) [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.85>
- [22] Overchenko, Yu. (2024). Vplyv rivnia informatsiino-analitychnoho zabezpechennia operatyvno-rozshukovoi diialnosti na efektyvnist antyterorystychnykh zakhodiv. *Naukovi visnyk Dniprovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*, (4), 344–349 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-4-344-349>
- [23] Pisotskyi, V. P., & Horianska, A. M. (2023). *Psykhologia. Chastyna 1. Zahalna psykholohiia*: konspekt lektsii: navchalnyi posibnyk. Nizhyn: NDU im. M. Hoholia [in Ukrainian].
- [24] Potii, O. V., Bakalynskyi, O. O., Mialkovskiy, D. V., & Verba, D. V. (2021). Resursne zabezpechennia ta yakist pidgotovky spetsialistiv z kiberbezpeky u zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy yak peredumova uchasti v derzhavnykh prohramakh spriannia rozvytku osvitnoi spetsialnosti [Resource provision and quality of cybersecurity specialists training in the Ukrainian HEI as a prerequisite for participation in state programs of the educational specialty development]. *Ukrainian Scientific Journal of Information Security*, 27(2), 89–99 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.18372/2225-5036.27.16005>

- [25] Reutska, O. M. (2024, Kvitin 19). Skladni zhyttievi sytuatsii ta sotsialno-psykholohichni resursy yikh podolannia. U *Sotsialno-psykholohichni resursy osobystosti v ekstremalnykh umovakh*: materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf., Kyiv (s. 71–74). Lviv; Torun: Liha-Pres [in Ukrainian].
DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-393-7-18>
- [26] Shashyna, M. V., & Nedzelskyi, A. O. (2023). Otsiniuvannia efektyvnosti upravlinnia resursamy pidpriemstva yak instrument zabezpechennia prybutkovosti. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Serii Ekonomichna*, (1), 125–132 [in Ukrainian].
DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2023-1-17>
- [27] Shyshka, I. V. (2023). Naukovo-metodychne, orhanizatsiine i resursne zabezpechennia mekhanizmu stratehichnoho upravlinnia sferoiu okhorony zdorovia [Scientific-methodical, organizational and resource provision of the mechanism of strategic management in the field of health protection]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi akademii upravlinnia personalom. Ekonomichni nauky*, 2(69), 111–120 [in Ukrainian].
DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/69-15>
- [28] Stepanov, V. O. (2025). Informatsiino-analitychne zabezpechennia operatyvno-rozshukovoi protydii rozkradanniu nafto- ta hazoproduktiv v Ukraini [Information and analytical support for operational investigative counteraction to theft of oil and gas products in Ukraine]. *Aktualni problemy derzhavy i prava*, (1), 159–164 [in Ukrainian].
DOI: <https://doi.org/10.32782/apdp.v106.2025.20>
- [29] Suvorova, S. H., & Nazarko, S. O. (2025). Resursne zabezpechennia diialnosti vyrobnychoho pidpriemstva [Resource provision for the operation of a manufacturing enterprise]. *Efektyvna ekonomika*, (8) [in Ukrainian].
DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.54>
- [30] Telehin, V. V. (2021). Teoretychni aspekty poniattia «resursy» ta yikh klasyfikatsiia [Theoretical Aspects of the Concept of “Resources” and their Classification]. *Modern Economics*, (27), 196–202 [in Ukrainian].
DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V27\(2021\)-27](https://doi.org/10.31521/modecon.V27(2021)-27)
- [31] Tkach, I. M., & Malanchuk, M. F. (2017). Suchasni pidkhody do poniattia ta klasyfikatsii resursiv i resursnoho zabezpechennia [Modern approaches to the concept and classification of resources and resource support]. *Social development & Security*, 1(1), 69–83 [in Ukrainian].
- [32] Tkachuk, V. (2024). Taim-menedzhment yak zasib pidvyshchennia efektyvnosti navchannia. *Hraal nauky*, (35), 414–417 [in Ukrainian].
DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.01.2024.074>
- [33] Trusova, N., Polishchuk, N., Sakun, A., Prystemskyi, O., & Morozov, R. (2021). Anti-Crisis Stability of Break-Even Development Potential and its Resource Support in Agribusiness. *Scientific Horizons*, 24(6), 62–80.
DOI: [https://doi.org/10.48077/scihor.24\(6\).2021.62-80](https://doi.org/10.48077/scihor.24(6).2021.62-80)
- [34] Yaremenko, V. H., & Salmanov, N. M. (2018). Sutnist poniattia ta osoblyvosti klasyfikatsii finansovykh resursiv pidpriemstv [Essence of concept and peculiarities of classification of financial resources of enterprises]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, 19(3), 158–162 [in Ukrainian].
- [35] Zachek, O. I., Dmytryk, Yu. I., & Senyk, V. V. (2023). Rol shtuchnoho intelektu v pidvyshchenni efektyvnosti pravookhoronnoi diialnosti [The role of artificial intelligence in increasing efficiency law enforcement activities]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, (3), 149–156 [in Ukrainian].
DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-19>

Список використаних джерел

- [1] Абушов Т. Сутність та зміст нематеріальних ресурсів сучасного підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-45>
- [2] Бердар М. М. Управління ресурсним забезпеченням підприємства у сучасних умовах. *Інтелект XXI*. 2020. № 1. С. 31–36.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2020-1.5>
- [3] Білецький В. Перспективи інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-розшукової діяльності в Україні. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2025. № 3. С. 224–230.
DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-3-224-230>
- [4] Богацька Н. М. Ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів у сфері медіа. *Ефективна економіка*. 2025. № 3.
DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.29>
- [5] Бондарчук Н. В., Поденко О. О. Ресурсне забезпечення місцевого самоврядування в Україні: стан, проблеми, перспективи. *Наукові інновації та передові технології. Серія : Управління та адміністрування*. 2025. № 6(46). С. 23–33.
DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6\(46\)-23-33](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6(46)-23-33)
- [6] Боришкевич І. І., Жук О. І., П'ятничук І. І. Використання основних інструментів тайм-менеджменту задля підвищення особистої ефективності. *Ефективна економіка*. 2020. № 5.
DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.5.60>
- [7] Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
- [8] Черевко О., Назаренко С., Приймак К. Тайм-менеджмент як інструмент підвищення ефективності використання робочого часу в умовах сучасного бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-54>
- [9] Давидюк В. М. Сили оперативно-розшукової діяльності підрозділів Національної поліції: зміст поняття. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія :*

- Право. 2018. № 6(18). С. 71–77.
DOI: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2018.6.18.71-77>
- [10] Денисенко Є. В., Пенькова Н. Є., Медведєва О. В. Психологічні ресурси особистості в умовах життєвої кризи. *Табітус*. 2022. № 42. С. 142–146.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2022.42.24>
- [11] Дунда С., Рибачук-Ярова Т., Тюха І. Тайм-менеджмент як напрям підвищення ефективності операційної стратегії підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-68>
- [12] Гарафонова О., Янковой Р., Дворник І. Ресурсне забезпечення в системі економічної безпеки підприємства: виклики сучасного глобального безпекового середовища та економічних конфліктів. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2025. № 338(1). С. 35–42.
DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-4>
- [13] Кондратенко Н., Догадіна В., Троян В. Ресурсне забезпечення системи управління якістю послуг підприємств залізничного транспорту. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-104>
- [14] Коваль Є., Коваль А., Кошелев М., Кисельов А. Використання штучного інтелекту у кримінальному аналізі. *UNIVERSUM*. 2025. № 1. С. 507–512.
- [15] Лапкін А. В. Значення оперативно-розшукової діяльності для реалізації завдань кримінального провадження. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2024. № 4(2). С. 42–47.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-2-4-9>
- [16] Макаренко В., Кисельов А. Інтегрування системи штучного інтелекту в кримінальний аналіз. *Грааль науки*. 2024. № 35. С. 102–106.
DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.01.2024.017>
- [17] Мазур О., Мазур Д., Бетлінський О. Економічна сутність та склад ресурсного потенціалу підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2024. Т. 334. № 5. С. 14–19.
DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-2>
- [18] Мороз Л. І. Ресурсна база протидії професійному вигоранню особистості. *Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 19 квіт. 2024 р. Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 31–35.
DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-393-7-7>
- [19] Мороз В. М. Інформаційний ресурс як об'єкт державного управління: зміст, принципи та характеристика системи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 1.
DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.1.1>
- [20] Михайловська О. В. Сутність категорії «ресурси»: теоретичні та практичні аспекти. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія : Економіка та управління*. 2021. № 2. С. 23–27.
DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue2-2021-4>
- [21] Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11.
DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.85>
- [22] Оверченко Ю. Вплив рівня інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-розшукової діяльності на ефективність антитерористичних заходів. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 4. С. 344–349.
DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-4-344-349>
- [23] Пісоцький В. П., Горянська А. М. Психологія. Частина 1. Загальна психологія : конспект лекцій : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 259 с.
- [24] Потій О. В., Бакалинський О. О., Мялковський Д. В., Верба Д. В. Ресурсне забезпечення та якість підготовки спеціалістів з кібербезпеки у закладах вищої освіти України як передумова участі в державних програмах сприяння розвитку освітньої спеціальності. *Ukrainian Scientific Journal of Information Security*, 2021. № 27(2). С. 89–99.
DOI: <https://doi.org/10.18372/2225-5036.27.16005>
- [25] Реуцька О. М. Складні життєві ситуації та соціально-психологічні ресурси їх подолання. *Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 19 квіт. 2024 р. Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 71–74.
DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-393-7-18>
- [26] Шашина М. В., Недзельський А. О. Оцінювання ефективності управління ресурсами підприємства як інструмент забезпечення прибутковості. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2023. № 1. С. 125–132.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2023-1-17>
- [27] Шишка І. В. Науково-методичне, організаційне і ресурсне забезпечення механізму стратегічного управління сферою охорони здоров'я. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2023. № 2(69). С. 111–120.
DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/69-15>
- [28] Степанов В. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення оперативно-розшукової протидії розкраданню нафто- та газопродуктів в Україні. *Актуальні проблеми держави і права*. 2025. № 1. С. 159–164.
DOI: <https://doi.org/10.32782/apdp.v106.2025.20>
- [29] Суворова С. Г., Назарко С. О. Ресурсне забезпечення діяльності виробничого підприємства. *Ефективна економіка*. 2025. № 8.
DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.54>

- [30] Телегін В. В. Теоретичні аспекти поняття «ресурси» та їх класифікація. *Modern Economics*. 2021. № 27. С. 196–202.
DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V27\(2021\)-27](https://doi.org/10.31521/modecon.V27(2021)-27)
- [31] Ткач І. М., Маланчук М. Ф. Сучасні підходи до поняття та класифікації ресурсів і ресурсного забезпечення. *Social development & Security*. 2017. № 1(1). С. 69–83.
- [32] Ткачук В. Тайм-менеджмент як засіб підвищення ефективності навчання. *Грааль науки*. 2024. № 35. С. 414–417.
DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.01.2024.074>
- [33] Trusova N., Polishchuk N., Sakun A., Prystemskyi O., Morozov R. Anti-Crisis Stability of Break-Even Development Potential and its Resource Support in Agribusiness. *Scientific Horizons*. 2021. Vol. 24. No. 6. P. 62–80.
DOI: [https://doi.org/10.48077/scihor.24\(6\).2021.62-80](https://doi.org/10.48077/scihor.24(6).2021.62-80)
- [34] Яременко В. Г., Салманов Н. М. Сутність поняття та особливості класифікації фінансових ресурсів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 19(3). С. 158–162.
- [35] Зачек О. І., Дмитрик Ю. І., Сенік В. В. Роль штучного інтелекту в підвищенні ефективності правоохоронної діяльності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 3. С. 149–156.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-19>

Стаття надійшла до редакції 22.09.2025

Рецензовано 05.10.2025

D. Savchuk,

Cand. Sc. (Economics), Associate Professor,

State Bureau of Investigation

15 Symona Petliury St., Kyiv, 01032, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1860-848X>

NATURE, DEFINITION, AND FORMS OF RESOURCE SUPPORT IN OPERATIVE-SEARCH AND COVERT INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIVITIES AS A SINGLE SYSTEM

Abstract. Operative-search and covert investigative (search) activities play an important role in the performance of their functions in combating crime for law enforcement agencies. The covert toolkit allows law enforcement agencies to effectively prevent criminal offenses, detect and stop such offences in a timely manner, as well as quickly and comprehensively investigate them. However, the use of this toolkit requires significant resources, necessitating the need for appropriate funding, which in the conditions of a legal state must be clearly regulated legally. However, today the issues of resource provision, in particular, the financing of operative-search and covert investigative (search) activities do not have proper legal regulation and have not been the subject of scientific research. The purpose of the article is to develop the theoretical foundations for the legal regulation of the resource provision of operative-search and covert investigative (search) activities in terms of the formation of the conceptual and categorical apparatus of this area of research, namely, to define the concept and content of such provision, outline its types and reveal its essence. The study used general scientific and special methods, in particular: system-structural, logical-legal (dogmatic) and comparative-legal. The norms of legislation and subordinate regulatory legal acts, as well as the practice of its application, were analyzed. According to the results of the study, it was determined that the resource provision of operative-search and covert investigative (search) activities is a complex of interrelated organizational, administrative-legal and procedural measures aimed at meeting the needs of operational units and pre-trial investigation bodies in material and intangible values (objects, tools) that are necessary to perform the tasks of operative-search and covert investigative (search) activities. The structure of the resource provision of operative-search and covert investigative (search) activities is revealed in accordance with the types of resources they require.

Keywords: operational units; pre-trial investigation bodies; procedural actions; financing; material and non-material support.